

**REPUBLIKA HRVATSKA
PRAVOBRANITELJICA
ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA**

Ev. broj: PRS 05-01/24-9

Ur. broj: 34-24-03

Zagreb, 8. travnja 2024.

Centar za građanske inicijative Poreč
Gđa Nataša Vajagić
putem elektroničke pošte: natasa@cgiporec.hr

Predmet: Članak „Evo u kojoj pozi je uživala, a zbog čega mu je onda rekla NE i prijavila ga za silovanje!“
-obavijest stranci, dostavlja se

Poštovana,

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova Višnja Ljubičić zaprimila je Vašu pritužbu na novinski članak autora Ahmeta Kalajdžića, objavljen 4. travnja 2024. godine u 15:57 na elektroničkoj publikaciji Dubrovački vjesnik - dubrovacki.slobodnadalmacija.hr, sljedećeg naslova: „Evo u kojoj pozi je uživala, a zbog čega mu je onda rekla NE i prijavila ga za silovanje!“, te nadnaslova „Seks u dubrovačkom hostelu“.

Članak navodi opis tijeka događaja u svezi sa prijavom nadležnim institucijama kaznenog djela silovanja počinjenog od strane državljanina Belgije na štetu državljanke Španjolske početkom travnja u Dubrovniku, kao i detaljan opis navodnih okolnosti počinjenja ovog kaznenog djela. U pritužbi navodite da se u predmetnom članku ismijava silovanje, iznose nepotrebni detalji, banalizira nasilje te indirektno okrivljava žrtvu – državljanke Španjolske.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, kao neovisno tijelo za suzbijanje diskriminacije u području ravnopravnosti spolova, prati provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) i drugih propisa koji se tiču ravnopravnosti spolova te razmatra slučajeve kršenja načela ravnopravnosti spolova (čl. 22.). U obavljanju poslova iz svoga djelokruga Pravobraniteljica je ovlaštena upozoravati, predlagati i davati preporuke (čl. 23.st.1. Zakona o ravnopravnosti spolova).

Pravobraniteljica je nastavno na zaprimljenu pritužbu pokrenula ispitni postupak i uvidom u predmetni članak, dostupan na poveznici: [Dubrovački - Evo u kojoj pozi je uživala, a zbog čega mu je onda rekla NE i prijavila ga za silovanje! \(slobodnadalmacija.hr\)](http://dubrovacki.slobodnadalmacija.hr), iz perspektive medijskog izvještavanja o problematici rodno utemeljenog nasilja, u članku te posebice njegovu naslovu i nadnaslovu ustanovila prisutnost niza neprimjerenih i spornih elemenata, o čemu se detaljno pisanim putem, uz preporuku i upozorenje, očitovala glavnom uredniku elektroničke publikacije Dubrovački vjesnik - dubrovacki.slobodnadalmacija.hr.

U predmetnom je očitovanju Pravobraniteljica navele sljedeće:

Prije svega, članak sadrži evidentni odmak od nepristranog izvještavanja autora/ice članka, na način da se odmah u samom naslovu ne samo sugerira odgovornost žrtve za počinjeno nasilje i to isto nasilje banalizira i ismijava, već se postupanje žrtve neizravno karakterizira i samovoljnim te osvetoljubivim: „Evo u kojoj pozi je uživala, a zbog čega mu je onda rekla NE i prijavila ga za silovanje!“. Nadnaslov članka „Seks u dubrovačkom hostelu“, odnosno nazivanje počinjenog silovanja „seksom“ ima jasnu namjeru dodatnog banaliziranja i umanjivanja značaja počinjenja teškog kaznenog djela silovanja, uz opetovano insinuiranje postojanja momenta dobrovoljnosti i pristanka od strane žrtve. U nastavku teksta, uz iznošenje neproverenih i za potrebe javnog interesa suvišnih informacija o okolnostima počinjenja kaznenog djela, dodatno se ismijava, relativizira i banalizira počinjeno nasilje te ponovno sugerira dobrovoljnost i pristanak žrtve: „*Kako smo uspjeli neslužbeno doznati, zbog obostrane privlačnosti između mladića i djevojke je došlo do strastvene razmjene intimnosti, navodno i do svima poznate "poze 69". Međutim, u trenutku kad se mladić odlučio na iskorak i "glumiti misionara", ali na način da realizira seksualni odnos bez zaštite, odnosno kondoma, nije poštivao djevojičino odlučno "NE".*“

Slijedom navedenog, Pravobraniteljica je u predmetnom članku utvrdila kršenje načela ravnopravnosti spolova te neetičko i senzacionalističko izvještavanje o seksualnom nasilju, a kojim se ujedno banalizira i opravdava to isto nasilje te otvara prostor okrivljavanju žrtve, koja je u ovom članku prikazana na uvredljiv, omalovažavajući i ponižavajući način.

Pravobraniteljica je istaknula kako je rodno utemeljeno nasilje, a koje uključuje seksualno nasilje i silovanje kao jedan od njegovih najtežih pojava oblika, značajan izazov i vrlo ozbiljan društveni problem u Republici Hrvatskoj i u cijelom svijetu. 79% žrtava ovih oblika nasilja čine žene, što nedvojbeno upućuje na rodnu utemeljenost ove vrste nasilja. Kod silovanja, kojeg karakterizira iznimno visok postotak neprijavljenih slučajeva, prošle 2023. godine žene su bile žrtve u svim zabilježenim slučajevima.

Nadalje, Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (dalje Konvencija), koju je Hrvatska ratificirala te je ista stupila na snagu 2018. godine, navodi da nasilje protiv žena i rodno utemeljeno nasilje predstavlja kršenje ljudskih prava i oblik diskriminacije. Konvencija nadalje navodi kako je nasilje nad ženama jedan od ključnih socijalnih mehanizama kojim se žene prisilno stavlja u podređen položaj u odnosu na muškarce te da nasilje kojem su izložene žene i djevojčice predstavlja tešku povredu ljudskih prava žena i djevojčica i glavnu zapreku postizanju ravnopravnosti žena i muškaraca te se samim time i krši načelo ravnopravnosti spolova.

Također, Zakonom o ravnopravnosti spolova, člankom 16. stavak 2. zabranjeno je javno prikazivanje i predstavljanje žena i muškaraca na uvredljiv, omalovažavajući ili ponižavajući način, s obzirom na spol i spolnu orijentaciju.

Pravobraniteljica je stoga naglasila da dionici aktivni u medijima i na društvenim mrežama imaju društvenu odgovornost koja je prepoznata u nacionalnim i međunarodnim zakonima i propisima koji reguliraju njihovu obvezu poštivanja vrijednosti ravnopravnosti spolova.

Međutim, iz navedenog neetičnog i senzacionalističkog načina oblikovanja medijskih sadržaja, u ovom slučaju posebice medijskog naslova/podnaslova, Pravobraniteljica je zaključila da i nadalje, nažalost, živimo u patrijarhalnom društvu koje je sklonije banalizirati i ismijavati rodno utemeljeno nasilje nego naći suosjećanja za žrtve. Poštivanje žrtava, kao i poštivanje njihovog dostojanstva i privatnosti, temeljni je etički princip u medijskom izvještavanju, a definiran je i u Kodeksu časti hrvatskih novinara, te je predmetnim člankom grubo prekršen.

Dodatno, detaljni opis tijeka događaja direktno dovodi do dodatne viktimizacije i obilježavanja žrtava, stoga Pravobraniteljica smatra da njihovo navođenje, pri čemu ne postoji javni interes koji bi opravdao njihovo iznošenje, nema drugu svrhu osim senzacionalizma u medijskom izvještavanju. Pravobraniteljica je stoga glavnom uredniku elektroničke publikacije Dubrovački vjesnik, nastavno na navedeno, ukazala na Kodeks časti hrvatskih novinara koji u točki 14. navodi da *„novinar treba štiti čovjekovu intimu od senzacionalističkog i svakog drugog neopravdanog otkrivanja u javnosti. Obvezan je poštovati svačije pravo na privatnost“*, a u točki 15. da se *„posebna pozornost, obazrivost i odgovornost zahtijeva pri izvještavanju o samoubojstvima, nesrećama, osobnim tragedijama, bolestima, smrtnim slučajevima i nasilnim djelima. Novinar treba izbjegavati intervjuiranje i prikazivanje osoba koje su izravno ili neizravno pogođene tim događajima, osim kada je riječ o iznimnom javnom interesu. U tom je slučaju novinar dužan voditi računa o časti, ugledu i dostojanstvu osoba o kojima izvještava“*.

Dubrovački vjesnik je ovim člankom problematici seksualnog nasilja pristupio senzacionalistički bez razumijevanja i kontekstualizacije problematike nasilja prema ženama. Ovakvo izvještavanje zanemaruje činjenicu da nasilje protiv žena predstavlja grubo kršenje ravnopravnosti žena i muškaraca te je ozbiljan društveni problem, a na koji zajedničkim snagama trebaju odgovoriti svi društveni akteri, uključujući i medije.

Nastavno na navedeno, Pravobraniteljica je **upozorila** da mediji imaju društvenu odgovornost, koja je prepoznata u nacionalnim i međunarodnim zakonima i propisima, promicati vrijednosti ravnopravnosti spolova i uklanjati rodne stereotipe i predrasude, te imaju obvezu temeljem profesionalnih novinarskih standarda etički postupati u svome izvještavanju. Pritom je osobito važno voditi računa o tome na koji način se obrađuju ovakve teme: na što se stavlja naglasak, što je u fokusu, koji se izrazi koriste, kao i uključuju li se spolni i rodni stereotipi. Sve su to elementi izvještavanja koje u velikoj mjeri utječu na percepciju javnosti o akterima događaja i samom slučaju stoga je izuzetno važno izvještavati o ovakvim slučajevima na senzibilizirani način i bez senzacionalizma.

Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova izradila je **Medijski kodeks za senzibilizirano izvještavanje medija o nasilju prema ženama i nasilju u obitelji te femicidu**. Smjernice Medijskog kodeksa, između ostalog, jasno navode da je nasilje prema ženama nužno promatrati u kontekstu njegove rodne utemeljenosti, da se prilikom izvještavanja ne koriste pojmovi koji

iskrivljaju značenje nasilja, da se izbjegavaju senzacionalistički izrazi, da je potrebno poštivati dostojanstvo žrtve te voditi računa o tome da je oprema u skladu s normama koje se primjenjuju u zaštiti privatnosti i dostojanstva žrtve.

Pravobraniteljica je **preporučila** da se uredništvo i novinari/ke elektroničke publikacije Dubrovački vjesnik - dubrovacki.slobodnadalmacija.hr detaljno upoznaju sa smjernicama za senzibilizirano izvještavanje medija o nasilju prema ženama i nasilju u obitelji te femicidu, kako izvještavanje ne bi dovodilo do kršenja ravnopravnosti spolova i neetičnog izvještavanja u tom smislu. Medijski kodeks dostupan je na poveznici: http://vawa.prs.hr/storage/uploads/publikacije/MEDIJSKI-KODEKS-vodic-za-profesionalno-i-senzibilizirano-izvjestavanje-o-nasilju-prema-zenama-i-femicidu_PRS_VAWA-800a.pdf

Od navedene je elektroničke publikacije Pravobraniteljica ujedno zatražila da sukladno čl. 23. st. 2. Zakona o ravnopravnosti spolova, u zakonskom roku od 30 dana od dana primitka Pravobraniteljicu obavijeste o mjerama i radnjama poduzetim u skladu s njenim upozorenjem i preporukom.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu
- arhivi

Preobraženska 4/1
10 000 Zagreb
Hrvatska

tel: ++385 (0)1 48 48 100
++385 (0)1 48 28 033

fax: ++385 (0)1 48 44 600
e-mail: ravnopravnost@prs.hr
www.prs.hr